

Portefeuillehouder : Jan Nieuwenhuis
Auteur : Lisa Christiaanse
Team : Maatschappij
Datum : 31 oktober 2018
Onderwerp : Evaluatie 'Subsidieregeling Experimenteerruimte Burgerinitiatieven sociaal domein 2018'

---

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft bij de begrotingsbespreking op 2 en 7 november 2017 amendement E ingediend (zie bijlage 1), waarmee eenmalig voor 2018 €50.000 is vrijgemaakt voor veelbelovende burgerinitiatieven die bijdragen aan de doelen uit het sociaal domeinplan. Hierbij heeft de gemeenteraad overwogen dat het belangrijk is om veelbelovende initiatieven financieel op weg te helpen. Ook overwogen is dat de middelen die beschikbaar waren voor de subsidieregeling Sociaal Domein 2016 reeds volledig benut waren. Op 6 maart 2018 heeft het college daarom de 'Subsidieregeling Experimenteerruimte Burgerinitiatieven Sociaal Domein 2018' vastgesteld (zie bijlage 2).

Uitgangspunt van het sociaal domeinplan 'Met elkaar, voor elkaar' is dat de samenleving aan zet is als het gaat om met elkaar voor elkaar te zorgen. Het doel van de subsidieregeling experimenteerruimte voor burgerinitiatieven is geweest om veelbelovende, innovatieve burgerinitiatieven financieel te ondersteunen en daarmee ook een impuls te geven aan het behalen van de doelen uit het sociaal domeinplan. Het doel van deze evaluatie is om te bezien of het doel van de regeling gerealiseerd is en kritisch te kijken naar het proces dat we hierbij doorlopen hebben.

Voor deze evaluatie zijn interviews gehouden met de vijf aanvragers uit de eerste ronde, de leden van de adviescommissie, de betrokken beleids- en communicatiemedewerkers, en de verantwoordelijk bestuurder. **De belangrijkste conclusie is dat we erin geslaagd zijn om burgerinitiatieven te ondersteunen, maar dat de huidige vorm van een subsidieregeling niet de meest geschikte vorm is.** Het merendeel van de initiatieven hadden we niet kunnen ondersteunen vanuit de bestaande regelingen voor eenmalige en jaarlijkse subsidies. Het budget voor eenmalige subsidies is max. €750,- per initiatief per jaar met een jaarlijks subsidieplafond van €5000,-. Van jaarlijkse subsidie is bij burgerinitiatieven vaak geen sprake, omdat het om een eenmalige impuls en opstartkosten gaat. De bestaande regelingen doen bovenal geen recht aan het fenomeen burgerinitiatieven. 'Subsidieprocessen zijn voor vrijwilligers traag en omgeven met procedures,' schrijft de Rekenkamercommissie in een handreiking (2018) met tips aan gemeenten¹. Dit blijkt ook uit onze evaluatie.

Een commissie, bestaande uit twee leden van de Adviesraad Sociaal Domein en een medewerker van het Sociaal Team Oegstgeest, heeft de ingediende aanvragen beoordeeld aan de hand van het scoreformulier dat onderdeel uitmaakt van de regeling. In totaal zijn negen aanvragen in twee verschillende rondes binnengekomen, voor het totaalbedrag van €45.940,-. Alle aanvragers hebben de gevraagde subsidie ontvangen. Er is van het beschikbare budget van €50.000,- nog €4060,- over, voor de besteding waarvan wij een voorstel doen onder aanbevelingen.

---

¹ [https://oegstgeest.initiatiefwijzer.nl/Handreiking#Inspelen op wat leeft in de samenleving](https://oegstgeest.initiatiefwijzer.nl/Handreiking#Inspelen%20op%20wat%20leeft%20in%20de%20samenleving), bezocht op 5 november 2018.

Opbouw evaluatie

De evaluatie is als volgt opgebouwd. Eerst gaan we in op de verwachtingen die er rondom de regeling waren. Daarna bespreken we de rol die communicatie gespeeld heeft. Vervolgens wordt ingegaan op het besluitvormingsproces en volgt er een tussenevaluatie van de burgerinitiatieven die we met de regeling ondersteund hebben. De evaluatie sluit af met conclusies en aanbevelingen, waarvoor we aansluiting zoeken met: het onderzoek van de Rekenkamercommissie (2018), het onderzoek van de Nationale Ombudsman (2018) en een handboek over de faciliterende ambtenaar en burgerinitiatieven van het ministerie BZK (2010). De conclusies en aanbevelingen zijn geschreven met het oog op de ontwikkeling van een loket burgerinitiatieven in 2019, zoals dat is geformuleerd in het coalitieakkoord 2019-2022.

2. Verwachtingen, totstandkoming en doorlooptijd

Het primaire doel achter de totstandkoming van deze subsidieregeling was om innovatieve burgerinitiatieven in het sociaal domein te ondersteunen. Er lijken verschillende verwachtingen te zijn geweest als het gaat om het aantal en het type burgerinitiatieven dat zich zou melden, van tientallen tot een handje vol. Dit heeft er mee te maken dat er verschillende ideeën bestaan over wat een burgerinitiatief precies is (...en zou moeten zijn). Uiteindelijk hebben negen initiatieven een aanvraag ingediend binnen de indientermijn; een realistisch resultaat volgens de betrokken ambtenaren.

Hiervoor worden een aantal oorzaken genoemd, die verderop in de evaluatie uitgebreider besproken worden:

- de inkadering van de regeling in de thema's 'mantelzorgondersteuning', 'dementie', 'eenzaamheid' en of/ 'vraagverlegenheid' waarop extra gescoord kon worden.
- de beperkingen die een subsidieregeling met zich meebrengt, zoals procedures, voorwaarden en een strikte indientermijn.

Ook de mate van innovatie bleek niet zo hoog als van tevoren was gehoopt. Onderdeel van de subsidieregeling was een scoreformulier waarbij innovatie een van de acht onderdelen was waarop initiatieven konden scoren. Mede doordat er geen ondergrens voor toekenning in puntenaantal was bepaald, hebben projecten met weinig tot geen innovatieve waarde ook subsidie ontvangen. De scores liepen uiteen van 11 punten op een schaal van 52² tot de hoogste score van 47 punten op een schaal van 62. In cijfers uitgedrukt zijn dit een 2,1 tot een 7,6, resulterend in een gemiddelde van 5,2.

De **doorlooptijd** van aanvraag tot uitbetaling is door de initiatiefnemers, commissieleden, en de betrokken ambtenaren als snel ervaren. Vanaf de sluitingsdatum zijn alle uitbetalingen binnen een maand verricht. Het is echter een tijds- en arbeidsintensief proces geweest. Aan het hele proces zijn twee ambtenaren verhoudingsgewijs veel tijd kwijt geweest (denk aan coördinatie, communicatie en de bestuurlijke besluitvorming).

Een aantal initiatiefnemers merkt op dat de subsidieregeling voor burgerinitiatieven gebonden is aan strikte voorwaarden en indientermijn. Initiatiefnemers hebben behoefte aan flexibel, duidelijk en snel handelen van de gemeente, iets dat ook naar voren komt in de handreiking van de Rekenkamercommissie (zie 2.3). Binnen de kaders van deze subsidieregeling is er snel en duidelijk gehandeld, maar idealiter wil je beter kunnen inspelen op initiatieven met ambtelijke tijd en budget (zie aanbevelingen). Zo hadden twee initiatiefnemers nog ideeën in een beginstadium die ze daarom niet meer hebben kunnen indienen.

---

² Bij een initiatief heeft de beoordelingscommissie besloten het onderdeel 'zelfstandigheid' niet mee te tellen, vanwege het eenmalige karakter van het initiatief.

3. Communicatie

De subsidieregeling is via de reguliere kanalen gecommuniceerd onder inwoners. Per ronde zijn er meerdere oproepen gedaan in de Oegstgeester Courant, Facebook en Twitter. Ook was alle informatie over de regeling te vinden op de gemeentelijke website. Daarnaast heeft de verantwoordelijk ambtenaar informatie over de regeling gedeeld in haar eigen netwerk en met het Sociaal Team Oegstgeest (STO). Via intranet zijn alle collega's in Oegstgeest gewezen op de subsidieregeling. Het beeld is dat hiermee een groot deel van de Oegstgeestenaren bereikt is.

Om inwoners op weg te helpen met hun initiatieven is er op 26 maart 2018 in samenwerking met Fonds 1818 een Inspiratiecafé op het gemeentehuis georganiseerd. Tijdens deze avond hebben deelnemers onder andere een poster kunnen maken als input voor hun burgerinitiatief projectplan. Zij hebben met elkaar en aanwezige ambtenaren gebrainstormd over de mogelijkheden. Het was een geanimeerde avond met ongeveer vijftien bezoekers. De organisatie achter het inspiratiecafé heeft gesproken met de bezoekers en in samenspraak met Fonds 1818 initiatiefnemers ofwel doorverwezen naar de Subsidieregeling experimenteerruimte burgerinitiatieven ofwel naar Fonds 1818.

4. Beoordeling en besluitvorming

Voor de besluitvorming rondom de toekenning is gewerkt met een externe beoordelingscommissie, bestaande uit twee leden uit de Adviesraad Sociaal Domein en één lid uit het Sociaal Team, begeleid door twee ambtenaren van de gemeente. Deze commissie heeft alle aanvragen beoordeeld en daar vervolgens over geadviseerd aan het college. Er is een scoreformulier opgesteld (deze was onderdeel van de regeling) met acht onderdelen waarop initiatieven punten konden scoren. Deze onderdelen waren:

- 1 Aansluiting bij de thema's eenzaamheid, vraagverlegenheid, dementie en mantelzorg
- 2 Vraag uit de samenleving
- 3 Zelfstandigheid (in de toekomst)
- 4 Samenwerking met andere organisaties
- 5 Innovatie
- 6 Betrokkenheid van inwoners
- 7 Mate van participatie van initiatiefnemers
- 8 Kennisdeling

Uiteindelijk is het totaalbedrag van de aanvragen onder het beschikbare budget gebleven, waardoor de commissie niet hoeft te selecteren. Wel is per initiatief kritisch gekeken of de aanvraag binnen de regeling past, en zijn er tips meegegeven aan elk initiatief. Bij de opstelling van de regeling is ervoor gekozen om geen ondergrens voor toekenning te bepalen en initiatieven hoefden ook niet op elk onderdeel punten te scoren.

Het valt de commissieleden op dat vrijwel alle initiatieven zich richten op ouderen. Dit terwijl er heel veel andere initiatieven denkbaar zijn, bijvoorbeeld met het oog op schuldenproblematiek en projecten met jongeren, al dan niet in samenwerking met sportclubs en scholen. Het idee bestaat dat andere initiatieven ontmoedigd zijn geraakt door de focus op de vier bovengenoemde thema's. Hier is destijds voor gekozen, omdat binnen de doelen van het beleidsplan voor het sociaal domein deze vier thema's het meest actueel werden geacht. Een bredere regeling biedt de mogelijkheid om projecten aan elkaar te verbinden en kritisch te zijn op de kwaliteit en realisatiekansen.

De commissie is zeer tevreden over de samenwerking met de betrokken ambtenaren. De samenwerking is goed en snel verlopen. Ook voor ons was het werken met een commissie een leerzaam proces. Hierbij moet wel de kanttekening worden gemaakt de samenwerking met de commissie veel inzet heeft gevraagd, maar daarnaast ook een grote meerwaarde biedt. De commissie gaf zelf aan dat haar advies voor een aantal projecten niet in verhouding staat tot de uren die erin gestoken zijn. Bij de complexere projecten biedt een zorgvuldige afweging wel een duidelijke meerwaarde. Daarnaast handelen we als gemeente **transparant** door mensen uit onze gemeenschap te laten adviseren.

Tips van de commissieleden:

- faciliteer initiatiefnemers op een laagdrempelige manier bij het aanvragen van financiële ondersteuning. Als je er als gemeente voor kiest om dit te doen door middel van subsidie, maak de vraagstelling en de regeling dan minder complex;
- laat initiatiefnemers hun idee pitchen om een dialoog aan te gaan en vragen van de beoordelaars te kunnen beantwoorden;
- kader de regeling minder in om zo ook ruimte te geven aan ander type initiatieven;
- stuur meer op initiatieven die een maatschappelijk probleem onder de aandacht brengen waar in het reguliere subsidiebeleid en beleidsplan minder aandacht voor is.
- stel het scoreformulier zo op dat kleinschaligheid ook kan scoren. De onderverdeling in punten per onderdeel is nu te uitgebreid. Dit kan teruggebracht worden naar een aantal criteria of randvoorwaarden waar elk initiatief aan moet voldoen.

Overwegingen van ambtenaren t.a.v. werken met een beoordelingscommissie:

- zeer zorgvuldig, maar dit kan nooit helemaal objectief zijn;
- zeer tijdsintensief;
- een commissie heeft vooral meerwaarde bij grotere, complexe initiatieven waar je een gedegen en transparante afweging in wil maken.

5. De burgerinitiatieven: hoe staat het nu met...

1	Ken je buren – Langer Zelfstandig Leven Oegstgeest	€25.000,-	47/62
2	Thuisdiners – Stichting de Zonnebloem Oegstgeest	€600,-	41/62
3	Gastentafel	€600,-	18/62
4	Fototentoonstelling dementie	€6.844,-	11/52*
5	Dance for Health – Stichting Sarabande	€4.000,-	36/62
6	Gesprek aan tafel – Dorpscentrum	€1.980,-	42/62
7	Oprichting en promotie Stichting Vrienden van Cultuurhuis de Paulus	€1.450,-	26/62
8	Uitstapjes voor 80+-ers	€466,-	32/62
9	Bijdrage vervanging rolstoelbus	€5.000,-	35/62

Bovenstaande is een overzicht van de toegekende bedragen voor de negen projecten. Aan de vijf initiatieven uit de eerste ronde is gevraagd hoe ver zij inmiddels zijn met hun project en of ze denken dat hun initiatief ook zonder deze regeling van de grond zou zijn gekomen. Alle vijf de initiatieven geven aan dat de financiële ondersteuning van de gemeente onmisbaar is geweest en ervaren het ook als een grote steun in de rug.

Drie initiatieven hadden ook aanspraak kunnen maken op de bestaande incidentele welzijnssubsidie. De zes andere initiatieven waren er echter niet geweest zonder deze regeling.

1. Ken je buren – Langer Zelfstandig Leven Oegstgeest

Interview met de projectleider, september 2018.

Project

Project 'Ken je buren' is een initiatief van Langer Zelfstandig Leven Oegstgeest om de vorming van buurtnetwerken te faciliteren met als doel dat burgers voor zichzelf nagaan op welke drie buurtgenoten ze een beroep kunnen doen in aanvulling op professionele zorg en in geval van nood.

Stand van zaken

Er is een intentieverklaring ondertekend door samenwerkingspartners en de kick-off van het project heeft op 10 november 2018 plaatsgevonden. In februari vindt er een tussentijdse evaluatie plaats.

Dit initiatief zou niet kunnen bestaan zonder de financiële ondersteuning van deze regeling. Dit omdat het bestuur fulltime werkt en een goede uitvoering altijd kosten met zich meebrengt. Het project eindigt in mei, maar de projectleider bekijkt wat de mogelijkheden zijn voor opvolgacties binnen het budget. Door buurtambassadeurs in te zetten stuurt het project op **zelfregulatie**. Er wordt naar gestreefd om per wijk minstens drie buurtambassadeurs te werven, zodat mensen niet overbelast raken en er altijd iemand anders is om op terug te vallen. Een initiatief als deze levert een belangrijke bijdrage aan verschillende doelen van het sociaal beleidsplan, met name binnen het thema 'Iedereen doet mee'.

Aanbevelingen van initiatiefnemers:

- Voer als gemeente vooraf gesprekken met initiatiefnemers om te onderzoeken waar de behoefte aan ondersteuning ligt.
- Laat burgerinitiatieven meer los als het gaat om de invulling van de projecten. Oftewel, probeer de initiatieven niet om te vormen naar gemeentelijk beleid.

2. Thuisdiners – Stichting de Zonnebloem Oegstgeest (vrijwilligersorganisatie)

Telefonisch interview met de projectleider, september 2018.

Project

Het project Thuisdiners is een initiatief van een van de vrijwilligers van de Zonnebloem Oegstgeest om in een kleinschalige setting een aantal keer per jaar thuisdiners te verzorgen voor cliënten van de Zonnebloem. Doel voor 2018 is 5 thuisdiners die elk voor 2 à 3 gasten koken. Het dekkingsplan loopt t/m 2020.

Stand van zaken

Er is begonnen met de werving en er hebben zich al drie thuisdiners aangemeld, waaronder een gezin met jonge kinderen. Veel mensen geven aan dat ze dit al heel lang willen, maar het zelf niet konden organiseren. Het werven van vrijwilligers gaat dan ook spoediger dan verwacht. Bij de doelgroep bestaat ook vraagverlegenheid. Een organisatie als de Zonnebloem wekt dan vertrouwen als tussenpersoon. Deze subsidie was het laatste steuntje in de rug en heeft een impuls aan vernieuwing gegeven. Initiatieven die zich richten op samen eten zijn zeer waardevol: gezamenlijk eten heeft een grote verbindende factor.

Aanbevelingen van initiatiefnemers:

- Voer vaker tussentijds gesprekken met initiatiefnemers, omdat dit helpt scherp te blijven op de beoogde doelstellingen en resultaten van een project.
- Houd in het vormen van een visie op burgerinitiatieven voor ogen dat een initiatief verbindend dient te zijn, vooral als het gaat om meer maatschappelijke initiatieven door (semi) professionele organisaties. In het geval van de Zonnebloem ziet ze dat de organisatie vertrouwen wekt, en zich vervolgens zoveel mogelijk terugtrekt als het goed loopt.

3. Gastentafel

Interview met de initiatiefnemers, september 2018.

Project

Het project Gastentafel verzorgt maandelijks op vrijdagavond een diner voor max. 12 personen om zo sociale cohesie te bevorderen en eenzaamheid te bestrijden. De initiatiefnemers stellen hiervoor hun eigen huis open.

Stand van zaken

De initiatiefnemers hebben de aanbeveling van de commissie opgevolgd en contact gelegd met het Sociaal Team Oegstgeest voor een gerichte werving. De eerste gastentafel heeft inmiddels plaatsgevonden en was een succes. Door de subsidie heeft de toegangsprijs laag kunnen blijven (€7,50 voor een driegangen maaltijd), zodat dit voor iedereen toegankelijk blijft. Door de subsidieregeling voelden de initiatiefnemers zich gesteund in het organiseren van de gastentafel. Ook hier wordt gezamenlijk eten ingezet als middel om o.a. eenzaamheid aan te pakken.

Aanbevelingen van initiatiefnemers:

- Stem in de interne organisatie goed af hoe er met burgerinitiatieven wordt omgegaan, bijv. in relatie tot de drank- en horecawet en handhavingsregels hieromtrent. Dit geldt ook voor een initiatief dat bijvoorbeeld met de openbare ruimte maken heeft. Een nee vooraf is duidelijker, dan een nee op het moment dat de vergunning wordt afgewezen.

4. Fototentoonstelling dementie

Interview met de initiatiefnemer, september 2018.

Project

Het project behelst het samenstellen van een fototentoonstelling met foto's van mensen met dementie, waarbij zij gefotografeerd worden als zij bezig zijn met iets wat zij nog wél kunnen. De tentoonstelling is gericht op alle inwoners van Oegstgeest en heeft tot doel de bewustwording van deze ziekte op een positieve manier onder de aandacht te brengen.

Stand van zaken

De initiatiefneemster is in gesprek met een fotograaf en art director om een keuze te maken welke invalshoek de meeste impact zal hebben. Daarnaast is ze met ouderenorganisaties in gesprek om mensen met dementie te werven voor de foto's, en met partijen (in de openbare ruimte) waar de foto's tentoongesteld kunnen worden.

Aanbevelingen van initiatiefnemer:

- Bied als gemeente meer begeleiding bij het uitdenken en schrijven van een projectplan. Voor mensen die hier niet bekend mee zijn, lijkt het schrijven van een plan een grote hobbel om te nemen.

5. Dance for Health – Stichting Sarabande

Schriftelijk antwoord ontvangen van het stichtingsbestuur, september 2018.

Project

Stichting Sarabande heeft ten doel de gezondheid van mensen met een al dan niet chronische aandoening en senioren te stimuleren. In dit kader organiseren zij Dance for Health waar deelnemers in wekelijkse bijeenkomsten onder begeleiding van een professional muziektherapie en dans krijgen.

Stand van zaken

De eerste bijeenkomst is in oktober van start gegaan. Het bestuur schrijft dat het aantal inschrijvingen tot nu toe hoopgevend is. Om Dance for Health te kunnen blijven organiseren zullen zij in de toekomst tijdig andere fondsen benaderen. Mensen met een chronische aandoening hebben een groter risico op eenzaamheid dan anderen. Dit initiatief speelt daar mooi op in.

Aanbevelingen van initiatiefnemers:

Geen.

6. Conclusies en aanbevelingen

Uit de gesprekken en de voorgaande toelichting volgen een aantal conclusies met betrekking tot de Subsidieregeling experimenteerruimte 2018 en het doorlopen proces. Hieruit volgen een aantal aanbevelingen voor de toekomst.

Initiatiefnemers geven aan dat de gemeente best kritisch(er) mag zijn op de kwaliteit van projecten en vinden het goed dat we door middel van de evaluatiegesprekken aandacht vragen voor de realisatiedoelen. Een initiatiefnemer stelt voor dat de gemeente bij een nieuw project via meerdere gesprekken, in een soort intake procedure, de realisatiekansen bepaald. Nu is dit natuurlijk tijdsintensief, maar de strekking kan worden meegenomen in de ontwikkeling van een loket burgerinitiatieven. Op basis van de gesprekken en verschillende onderzoeken, lijkt er sprake te zijn van een denkomslag als het gaat om de rol van de gemeente. Ook initiatiefnemers bezien de gemeente niet langer uitsluitend in haar

rol als subsidieverlener, maar hebben meer behoefte aan een meedenkpartner. Een gemeente die een initiatief mede helpt mogelijk te maken door middel van kennis, het beschikbaar stellen van een netwerk, communicatie en ambtelijke capaciteit.

Conclusies:

1. De initiatieven voelen zich door de subsidieregeling gesteund om hun initiatief door te zetten.

Drie initiatieven hadden ook aanspraak kunnen maken op de bestaande incidentele welzijnssubsidie. Aan de zes andere initiatieven had de gemeente zonder de subsidieregeling experimenteeruimte burgerinitiatieven, hoogstwaarschijnlijk niet kunnen bijdragen.

2. Het aantal initiatieven was beperkt maar realistisch gezien de inperking in vier specifieke thema's en eisen aan innovatie.

Hiervoor worden verschillende oorzaken genoemd, waaronder de inkadering van de regeling in de vier thema's en de procedures die een subsidieregeling met zich meebrengt. Daarnaast wordt de ondernemingskracht van inwoners genoemd, waardoor mensen de gemeente niet altijd voor financiële ondersteuning nodig hebben.

3. De samenwerking met Fonds 1818 (inspiratiecafé 'Verrijk je buurt') is goed verlopen en de communicatie heeft elkaar versterkt.

Het inspiratiecafé heeft initiatiefnemers ook geholpen hun ideeën vorm te geven.

4. De subsidieregeling was specifiek waardoor de burgerinitiatieven gestuurd werden in de richting van ons beleid.

Er kon extra gescoord worden door initiatieven die zich richtten op 'mantelzorgondersteuning', 'dementie', 'eenzaamheid' en 'vraagverlegenheid'. Dit is in de regeling en in de communicatie naar voren gekomen.

5. Een subsidieregeling werpt een bureaucratische drempel op die niet wenselijk is voor burgerinitiatieven (moet voldoen aan de voorwaarden van de ASV).

Voor veel mensen is dit lastig uitzoekwerk, met als risico dat ze hun burgerinitiatief niet doorzetten. Burgerinitiatieven zou je meer moeten kunnen faciliteren als ambtenaren door flexibel om te kunnen gaan met ambtelijke tijd en budget.

6. Het werken met een externe beoordelingscommissie en met een scorelijst is als positief ervaren, maar heeft in verhouding tot het aantal en soort initiatieven, veel ambtelijke tijd gevraagd.

Zowel commissieleden als betrokken ambtenaren hebben de werkwijze en samenwerking positief beoordeeld. We zijn tot een zorgvuldige afweging gekomen.

7. Door het ontbreken van een integrale visie op burgerinitiatieven is er onduidelijkheid over de aard van een burgerinitiatief (en wat de gemeente wel of niet zou moeten ondersteunen), en is er veel ambtelijke tijd gaan zitten in de afstemming tussen afdelingen.

Twee initiatieven centreren zich rond samen eten of koken vanwege het verbindende karakter hiervan. Dit is echter niet altijd in lijn met de handhavingsregels, wat veel afstemming vraagt. Dit kost eveneens veel tijd, waardoor initiatiefnemers niet altijd direct een eenduidig antwoord krijgen.

8. Deze subsidieregeling is niet de beste vorm om burgerinitiatieven te stimuleren en te ondersteunen.

Uit bovenstaande trekken wij de algemene conclusie dat het inzetten van een subsidieregeling als deze niet de beste manier is om burgerinitiatieven te stimuleren en ondersteunen.

Aanbevelingen:

Uit bovenstaande conclusies volgen aanbevelingen, die gebruikt kunnen worden bij de ontwikkeling van een Loket Burgerinitiatieven in 2019.

1. *Investeer in het ontwikkelen van een bestuurlijk en ambtelijk breed gedragen integrale visie op burgerinitiatieven.*

In een visie op burgerinitiatieven lijkt het raadzaam om onderscheid te maken tussen burgerinitiatieven enerzijds en maatschappelijke initiatieven anderzijds. Beide begrippen zijn sterk aan elkaar gerelateerd, maar bij een maatschappelijk initiatief kunnen naast burgers, ook andere partijen uit de samenleving een initiatief starten (denk aan verenigingen, stichtingen of bedrijven). Uit de interviews is gebleken dat er weliswaar een gedeeld idee bestaat over wat als burgerinitiatief geldt: "Een burgerinitiatief is een initiatief van één of meerdere burgers dat onverplicht wordt *opgestart* ten behoeve van anderen of de samenleving" (Help een burgerinitiatief, 2010, p. 12). Echter, in de praktijk lopen ambtenaren aan tegen de vraag hoeveel ondersteuning we (blijven) bieden aan initiatieven die steeds meer op professionele organisaties beginnen te lijken.

Met integraliteit wordt enerzijds afstemming tussen beleidskaders bedoeld, maar een integrale visie op burgerinitiatieven omvat ook het besef dat de aanleg van bijvoorbeeld een natuurspeeltuin voor kinderen, zowel aan ruimtelijke en sociale thema's raakt. Door zo naar initiatieven te kijken breng je verschillende gebieden samen en stimuleer je ook innovatie.

Toch zijn we er niet alleen met het opstellen van een visie. Het is belangrijk om deze in te bedden in alle beleidssectoren, en de visie te operationaliseren in werkprocessen en de P&C-cyclus. Daarnaast is het belangrijk om aandacht te hebben voor een 'open cultuur en een faciliterende houding van ambtenaren en bestuurders, met nadruk op loslaten en vertrouwen in burgers' (Help een burgerinitiatief, 2010, voorwoord).

2. *Onderzoek de mogelijkheden om voldoende en flexibel in te kunnen spelen op de verschillende ondersteuningsbehoeften van initiatiefnemers.*

Verschillende geïnterviewde wijzen op de zelfredzaamheid en ondernemingskracht van de Oegstgeester inwoners. Er is lang niet altijd (alleen) behoefte aan financiële ondersteuning, maar juist aan een sparringpartner, advies of faciliteiten. Voortbordurend op de eerste aanbeveling bestaat er zowel bij ambtenaren als initiatiefnemers, behoefte aan flexibiliteit in beleidskaders en de afstemming hiertussen, en in de mogelijkheid om hier ambtelijke tijd voor vrij te maken.

Een logische eerste stap als onderdeel van de visie is om met behulp van het rapport van de rekenkamercommissie, vast te stellen waar de behoefte van de Oegstgeester inwoners ligt als het gaat om ondersteuning bij burgerinitiatieven. Er is wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de behoeften van initiatiefnemers. Als gemeente wil je hier flexibel op kunnen inspelen, bijvoorbeeld door een loket burgerinitiatieven als vraagbaak en facilitator in te richten.

Checklist	
• inschatten of iets haalbaar is	ja / nee
• nagaan of het juridisch is toegestaan	ja / nee
• organisatievorm zoeken: hoe organiseer ik het?	ja / nee
• schrijven van plannen/subsidieaanvraag	ja / nee
• financiering krijgen/aanvragen	ja / nee
• capaciteit: kan zijn een plek, of mankracht, of andere middelen	ja / nee
• het leggen van de juiste contacten/netwerk	ja / nee
• publiciteit	ja / nee
• hoe breng ik het idee verder?	ja / nee
• opschalen naar andere wijken / organisaties	ja / nee
• motivatie	ja / nee

“Een gemeente die wil stimuleren dat inwoners hun eigen ideeën vormgeven en uitvoeren moet zelf ook een andere rol aannemen: niet alleen die van geldverstrekker maar veel meer als verbinder”.

Afbeelding: Ondersteuningsbehoeften burgerinitiatieven (2010, p. 15)

3. Onderzoek de mogelijkheden om een scoreformulier ook bij de beoordeling van andere subsidies te gebruiken om meer te kunnen sturen op outcome.

Het scoreformulier in een versimpelde vorm, kan ook in de huidige subsidieregelingen worden ingezet als instrument om *vooraf* beter te toetsen of subsidieaanvragen inhoudelijk voldoen aan de gestelde criteria. Daarnaast kan het scoreformulier worden gebruikt om tussentijds meer te sturen op outcome door met subsidiepartners het gesprek aan te gaan op deze punten.

4. Onderzoek of een externe beoordelingscommissie een meerwaarde heeft voor een loket burgerinitiatieven.

Idealiter bestaat een beoordelingscommissie uit inwoners, of diens vertegenwoordigers, van Oegstgeest. Zo handelen we transparant door mensen uit onze gemeente te laten adviseren.

5. Besteed het resterende bedrag van € 4.060,- nog in 2018 aan de start van het opzetten van een loket burgerinitiatieven.

Het restbedrag van het vrijgemaakte geld kan worden ingezet om uren vrij te maken voor het opstellen van een visiestuk en een projectplan voor het loket burgerinitiatieven. De hier genoemde conclusies en aanbevelingen kunnen daarin worden meegenomen.

Bijlagen:

1. Amendement E begrotingsraad 2017
2. Subsidieregeling Experimenteeruimte Burgerinitiatieven Sociaal Domein 2018